

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 250

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman tilannekatsaus ja kohdennettu toteutusmalli vuodesta 2026 eteenpäin (kehittämiskokousasia)

TRE:2396/00.01.03/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Hankejohtaja Tero Tenhunen, puh. 050 540 2860, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Viiden tähden keskusta -kaupunkikehitysohjelman tilannekatsaus ja elinkeinovision valmistelutilanne merkitään tiedoksi.

Viiden tähden keskusta -kaupunkikehitysohjelman uusi toteutusmalli hyväksytään ja se tulee voimaan vuoden 2026 alussa.

Kokouks käsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja hankejohtaja Tero Tenhuselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Sari Tanus saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Tampereen keskusta on kaupunkimme näyteikkuna ja erottuvuustekijä – sen vetovoima vaikuttaa ratkaisevasti koko kaupungin menestymiseen. Tampereella keskustaa on kehitetty suunnitelmallisesti vuodesta 2011 ja tuloksena kaupunkimme erottuu rohkeana edelläkävijänä. Luomme elävää kaupunkiympäristöä maisemiin, joissa viihdytään. Vahva visio keskustan kehittämisestä tekee Tampereesta uskottavan ja luotettavan kumppanin elinkeinoelämälle sekä kiinnostavan paikan asua ja tehdä töitä. Investoinnit keskustan kehitykseen vastaavat Tampereen voimakkaaseen kasvuun ja vaikuttavat kaupungin pitovoimaan ratkaisevalla tavalla: ne työllistävät, parantavat viihtyisyyttä sekä kasvattavat Tampereen kilpailukykyä.

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma on toteuttanut lukuisin toimenpitein Tampereen kaupunkistrategiaa ja Tampereen keskusta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

2040 -visiota. Tampereen keskustan kehittämistä ohjaava visio vuoteen 2040 on "Vuonna 2040 Tampere erottuu edistyksellisen, elämyksellisen ja omaleimaisen keskustan ansiosta." Nykyisessä strategiassa ovat korostuneet muun muassa keskustan elinvoiman, viihtyisyyden ja saavutettavuuden lisäksi myös Tampereen asukkaiden aktiivisen elämäntavan mahdollistaminen, yhteisöllisyyden lisääminen ja matkailun vetovoimatekijöiden vahvistaminen.

Kaupunginhallitukselle esitellään Viiden tähden keskusta - kehitysohjelman vuosittainen tilannekatsaus. Tilannekatsauksen yhteydessä raportoidaan valtuustokauden onnistumisista, ja esitellään suunniteltuja työn painotuksia vuonna 2026.

Valtuustokauden onnistumiset ja tavoitteiden toteuma

Hyötytavoite kuvaa kehitysohjelmalla tavoiteltavaa muutosta. Kehitysohjelman hyötytavoitteet vuoteen 2040 mennessä ovat:

1. Keskusta on kiinnostava ja vetovoimainen tapahtumien, palveluiden ja elinkeinojen toimintaympäristö.
2. Keskusta on viihtyisä ja haluttu vapaa-ajan, virkistys- ja asumisen ympäristö.
3. Keskusta on saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla ja liikkuminen on sujuva.

Kehitysohjelmalle asetettujen valtuustokauden 2021–2025 tavoitteiden onnistumisia:

Keskusta tarjoaa monipuolisia asuinalueita ja asuntotyyppejä:

- Viinikanlahden noin 3000 asukkaan asemakaava on lainvoimainen, ja alueelle on suunniteltu monipuolista asumista.
- Asemakorttelien asemakaavat ovat edenneet tavoitteiden mukaan mahdollistaen 1000–2000 asukasta.
- Tammelan ja Amurin täydennysrakentaminen on edennyt.

Keskusta on sujuva liikkumisen ympäristö ja sinne on helppo saapua:

- Tampereen henkilöratapihan rakentamisen ensimmäinen vaihe on alkanut.
- Keskustan maanalaisen liikenteen ja pysäköinnin toteutusmalli on ratkaistu ja päätökset tehty.
- Valmistuneet kohteet: Näsin puistosilta, Ranta-Tampellan reitit, Tammelan stadionin ympäristö.
- Smart parking -pilotti on suunnitteilla.

Luomme keskustaan uusia mahdollisuuksia yrittämiselle ja elinkeinoelämälle:

- Asemakorttelien suunnitelmat ja asemakaavat mahdollistavat toimitiloja jopa 2000 työpaikalle.
- Laajasti osallistava elinkeinovision laadinta on loppusuoralla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Keskustorin kesäkeitaan ja kesäkatujen toteutukset.
- Kulttuurikehän edistäminen.

Edistämme keskustan kestävyyttä ja hiilineutraaliutta:

- Kestävän kehityksen tilannekuvat on tehty osaan hankkeista, ja Hiilineutraali Tampere -tiekartan päivityksessä on tunnistettu toimenpiteitä hankkeittain.
- Joukkoliikennelippu on käytössä suuressa osassa keskustan tapahtumia.
- Suunnitteilla Hämpin parkin louheiden uusiokäyttö Viinikanlahdessa.

Teemme keskustasta paremman ja houkuttelevamman alustan elämyksille:

- Joukkoliikenteen tapahtumalipun matkoja on tehty yli satatuhatta vuosina 2023 ja 2024.
- Tapahtuma-alueiden kestävä kehityksen hinnoitteluperiaatteet ovat selvityksessä.
- Tammelan stadionin operointiratkaisuilla on edistetty tapahtumakäyttöä.
- Nokia Arena, Tavara-asema ja muut tapahtumapaikat.
- Särkänniemen kehityshankkeen toteutusmalli ratkaistu ja kaupungin päätökset tehty.
- Hotelliselvitys ja majoituskapasiteetin huomioiminen kaavoissa.

Lisäämme keskustan viihtyisyyttä ja kiinnostavuutta sekä vapaa-ajan ja virkistystyksen ympäristöjä:

- Ranta-Tampellan rantareittien valmistuminen, mukaan lukien palkittu Näsin puistosilta.
- Useita rantareittejä parantavia kohteita on suunnitteilla.
- Kesäkeitaan ja -katujen yhteydessä on lisätty kesäkauden istutuksia.
- Hatanpään valtatie raitiotiekatu on rakenteilla puistokatumaiseksi.
- Keskustan turvallisuuspilotin toteutus naapurustotyöhankkeena vuonna 2025.

Liitteessä on kuvattu, miten keskustan kehittämisen määrälliset tavoitteet ovat edistyneet. Kehittäminen on oikealla uralla. Vuonna 2024 keskustan asukasmäärä kasvoi 1089 asukkaalla ja kaupallinen elinvoimaluku kehittyi. Työpaikkamäärä kasvoi 1635 työpaikalla vuodesta 2022 vuoteen 2023. Keskustan kehittämistä mitataan myös muilla täydentävillä mittareilla. Elinvoimalaskennan tuloksissa Tampere pärjasi erinomaisesti, sillä Tampere oli TOP12-vertailun ykkönen. Keskustaan kulkemisen kulkutapa on painottunut viime vuosina joukkoliikenteeseen. Keskustan kävijämäärän kasvutavoite ei toteutunut, mutta trendi on ollut samankaltainen muissakin kaupungeissa. Kokonaisuutena kehittäminen onnistui hyvin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kehitysohjelman talous

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman käyttötalous jakautui vuonna 2024 elinvoima- ja osaamislautakunnan sekä yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmiin. Organisaatiomuutoksen seurauksena elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta ohjelman käyttötalous siirtyi 1.3.2024 alkaen osaksi konsernihallintoa.

Tilinpäätöksessä ohjelman käyttötalous kokonaisuutena toteutui 1,9 milj. euroa vuosisuunnitelmia pienempänä. Suunniteltua parempi tulos syntyi, koska hankekehitystä ei edistetty budjetoidusti palvelujen ostoilla, sekä toteutuneissa ostoissa onnistuttiin saamaan säästöjä. Myös tukia ja avustuksia saatiin 0,5 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Kehitysohjelman investoinnit jakautuivat vuonna 2024 asunto- ja kiinteistölautakunnan sekä yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmiin. Investoinnit toteutuivat 5,3 milj. euroa vuosisuunnitelmia pienempänä pääasiassa joidenkin Ranta-Tampellan viimeistelytöiden ja Särkänniemi-Mustalahti lähialueineen sekä Hakametsä Sport Campus -johtosiirtojen siirtyessä vuoteen 2025.

Kaupunginhallitukselle kerrotaan kehitysohjelman ajankohtaisista riskeistä ja niiden hallinnasta.

Kaupunkikehitysohjelman kohdennettu toteutusmalli ja lautakuntien tehtävät

Viiden tähden keskusta -kaupunkikehitysohjelma on ollut käynnissä vuodesta 2011 lähtien, ja sen avulla on saavutettu merkittäviä strategisia onnistumisia, kuten Rantatunnelin, Ratinan, Ranta-Tampellan ja Nokia Arenan toteutuminen. Ohjelman tavoitteena on jatkossakin kehittää Tampereen keskustaa pitkäjänteisesti ja laajamittaisesti.

Kehittämisen juurtuessa toimintatavaksi on tarkoituksenmukaista kohdentaa ja uudelleenorganisoida kehitysohjelmaa ja kirkastaa sen ydintehtäviä. Tehtävänjakoa kaupunginhallituksen ja lautakuntien välillä tarkennetaan. Merkittävä osa aiemmin kehitysohjelmaan sisältyneistä hankkeista ja toimenpiteistä siirtyy palvelualueiden toteutettavaksi lautakuntien ohjauksessa osana lautakuntien tavanomaisia tehtäviä. Keskustan strategisimmat hankkeet jäävät edelleen kaupunginhallituksen ohjaukseen. Keskustan kehittämisen kokonaisuudesta raportoidaan edelleen kaupunginhallitukselle.

Kaupunkikehitysohjelman kaupunginhallituksen vastuulle ja ohjaukseen jäävät seuraavat hankekokonaisuudet:

1. Asemakorttelit: Tampereen henkilöratapiha, Asemakeskus, Pohjoiskansi, areenan eteläpuoli sekä Sorin ja Tullin alueet
2. Keskustan maanalaiset ajoyhteydet ja pysäköintimallit
3. Ratinan stadion ja suvannon alue
4. Särkänniemen elämysalue, sisältäen Onkiniemen tehdas.

Kohdennettu malli selkeyttää kaupunginhallituksen ohjausroolia ja mahdollistaa kehitysohjelman resurssien keskittämisen strategisiin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

asioihin. Keskustan kehittämistä jatketaan vahvasti kohti 2040-visiota, ja kaupunginhallituksella säilyy edelleen kokonaiskuva kehittämisestä.

Valtuustokauden tavoitteisto päivitetään myös vastaamaan uutta toteutusmallia sekä tulevan, uuden strategian painopisteitä. Myös ohjelmasuunnitelma päivitetään. Uusi ohjelmasuunnitelma ja valtuustokauden tavoitteisto esitellään kaupunginhallituksen tilannekatsauksessa vuonna 2026.

Vuoden 2026 painotukset

Kaupunkikehitysohjelman vuodelle 2026 ehdotettavat painotukset ovat:

1. Asemakorttelit: Asemakeskuksen ja Pohjoiskannan yhdistetyn laajemman suunnittelualueen hankekehityksen edistäminen ja asemakaavan hyväksyminen sekä Tampereen henkilöratapihahankkeen 2025 käynnistyvän toteutuksen yhteistyö Väyläviraston kanssa
2. Tampereen keskustan maanalaisen liikenteen ja pysäköinnin seuraavien vaiheiden edistäminen
3. Ratinan stadionin ja suvannon alueen pitkän aikavälin kehityskonseptin valmistelu
4. Keskustan elinkeinovision jalkauttaminen ja toimenpiteiden edistäminen
5. Kohdennetun kehitysohjelmalaajuuden ja lautakunnille siirtyvien tehtävien yhteistoimintamallin luominen.

Keskustan elinkeinovision valmistelutilanne

Kaupunginhallitukselle kerrotaan myös keskustan elinkeinovisiosta ja sen merkityksestä. Elinkeinovision laadintaan on kutsuttu ja osallistettu laajasti eri toimijoita, kuten yritysten, järjestöjen, korkeakoulujen, oppilaitosten ja kaupungin edustajia. Elinkeinovisio muodostaa yhteisen tulevaisuuskuvan ja luo ennakoitavuutta keskustan kehittämiseen.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (1.1.2025) 14.1 § 9. kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on ohjata kaupunkistrategian toteutusta tukevia kehitysohjelmia.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Tero Tenhunen

Liitteet

1 Kh keko 26.5.2025 Viiden tähden keskusta -kaupunkikehitysohjelman tilannekatsaus

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 3.6.2025 www.tampere.fi.

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 3.6.2025.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin verkkosivuilla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Tampere
03.06.2025

Leeni Herrala
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§250

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)